

tározatában (megjelent a Büntetőjog című folyóirat 1928. aug. 1. számában) kimondotta, hogy a nem vagyoni kár önállóan is igényelhető. A Kuria indokolásából ideiktatjuk a következőket:

A St. 39. §-ában foglalt annak a kitételnek, hogy a sértett a „vagyoni kárának megtérítésén felül nem vagyoni kárért is követelhet megfelelő pénzbeli elégtételt“, a vádlott által felhozott értelem nem tulajdonítható, hanem ennek a kitételnek értelme az, hogy a sértett nemcsak vagyoni kárának megtérítését követelheti, hanem ettől függetlenül erkölcsi kárért is követelhet pénzbeli elégtételt.

Lehetséges ugyanis, hogy a sajtóbeli közlemény a sértettnek egyáltalában nem is okoz, vagy nem is okozhat vagyoni kárt (pl. a sértett teljesen vagyontalan vagy fixfizetésből élő közhivatalnok, avagy kizárólag tőkéből élő dús gazdag ember), de azért származhatik a sajtóközleményből a sértettnek erkölcsi kára.

A törvényhozónak nem lehetett az a szándéka s a törvény szövegéből sem lehet következtetni olyan szándékra, hogy a sértett ily esetben ne kaphasson pénzbeli elégtételt nem vagyoni karáért.

A sértettnek a nem vagyoni kárért járó pénzbeli elégtételhez való igénye tehát nem csupán járuléka a vagyoni kár megtérítéséhez való igényének, hanem ettől függetlenül és önállóan is érvényesíthető jog.“ B. S.

Tisztességes magatartás — kötelező. A jog formalisztikus felfogásától való örvendetes eltávolodás mutatkozik a Kuria P. IV. 8156/1926. számú határozatában, amelyre az ítélelhozzatal óta eltelt hosszabb idő dacára is érdemes visszanyulni. Az eset szerint felperes az alperesnek azt az egyességi ajánlatot tette, hogy kártérítési igényéről lemond, amennyiben az alperes neki egy waggon árut költség- és fuvardijmentesen átad. Alperes az egyességi ajánlat folytán arra kérte, a felperest, hogy a fuvardijjal terhelten megküldött waggon-árut váltsa ki és egyben kötelezte magát, hogy a fuvardiját a felperes ellen fennálló egyéb számlájából levonásba fogja hozni. Alperes megtagadta az áru átvételét arra utalással, hogy az ő egyességi feltétele értelmében neki fuvardijmentesen lett volna küldendő az áru. A Kuria jogtalanának monddta ki az áru átvételének a felperes részéről való megtagadását, mondván, hogy a felek egymással üzleti összeköttetésben állottak és alperesnek a felperesen jelentékeny követelése volt, úgy, hogy a felperes a tartozásához képest elenyészően csekély fuvardijelőlegezésével semmit nem kockáztatott volna, ha a fuvardiját az áru kiváltásával előlegezi is. A chicanszerű joggyakorlás meg nem engedettségére az íté-

let nem utal, az elvi hasznosítást tehát a kínálkozó alkalom dacára is ítélet ki nem aknázza. De az ítéletnek a konkrét esetre való szorítkozása mellett is megvan a maga nagy erkölcsi jelentősége.

B. S.

A szerző nevének feltüntetésére való igény. Az 1921. LIV. t.-cikkbe foglalt szerző jogi törvényünk 23. §-a pénzbüntetést szab arra, aki a szerző nevét akarata ellenére a művön megjelöli, vagy mellözi. A §. második bekezdése ez esetre a kártérítési igényt is megállapítja. A Kuria P. I. 1043/1928. számú határozatával a fenti törvényhelyre alapított kártérítési igényt elutasította, mert „a perben nincs adat arra, hogy a felperes bármely alakban is kifejezésre juttatta volna azt a szerződéses akaratát, hogy a művét csak nevének megjelölésével lehessen közzétenni és az a kikötés, hogy a sokszorosító a szerző művét tartalmazó minden egyes reprodukcióra egy darab szerzői ellenőrzési jegyet felragasztani köteles, ilyen akarat kijelentésnek nem tekinthető.” Ezt az ítéletet a szerzői jog szellemével nehezen tartjuk összeegyeztethetőnek. A szerzők érthető emberi és irói hiúságból rendszerint ragaszkodnak nevük kitételéhez. A törvény ugyan egyképen beszél a szerző nevének akarata ellen való megjelöléséről, vagy mellőzéséről. A két eset között azonban mélyreható különbség van. A szerző nevének megjelölése tényleg csak akkor válik tilossá, ha a szerző a név megjelölésének elhagyását kifejezetten kérte, mert a szerző nevének föl nem tüntetése nem önmagától értetődő és ha a szerző azt akarja, hogy neve ne szerepeljen, rajta áll, hogy ezt a szándékát kifejezetten közölje. Arra azonban a szerzőnek gondolnia nem kell, hogy neki az irányban is kifejezetten kell rendelkeznie, hogy művén neve föltüntettség. A kiadó eljárása, ha a szerző nevét elhagyja, aligha jóhiszemű, mert hiszen a kiadó is tudja, hogy a szerző nemcsak művét, hanem nevét is szívesen látja nyomdafestékben. Legalább is gondatlan a kiadó eljárása, ha a szerző nevét nem kívánja feltüntetni és ez irányban nem fordul előzetesen a szerzőhöz. A törvény értelmezése szempontjából figyelmet érdemel az a körülmény is, hogy a törvény a szerző akarata ellenére való névmegjelölést, vagy névmellőzést a pénzbüntetés szempontjából szabályozza és csak második bekezdésében beszél a kártérítésről. Annak lehet indokoltsága, hogy a pénzbüntetés, mint szigorubb szankció csak akkor alkalmaztassék, ha a szerző nevének megjelölése, vagy mellőzése egyenesen a szerző akarata ellenére történt, amikor tehát mindenképen szándékosság fog fenforogni a kiadó terhére. Ha a törvény a rendelkezést a magánjogi kárté-